

Êm Đêm Góc Phố

Trong căn biệt thự sang trọng của mình, nơi Hân thích nhất lại là cái góc nhỏ xíu “dư ra” bên cạnh buồng ngủ rộng lớn. Nó chỉ chừng 6 m2 nhưng là cả một thế giới của riêng anh. Cái bàn viết nhỏ bằng gỗ đã theo anh qua nhiều năm tháng với biết bao lần di chuyển.

Tủ sách, kỷ vật của những chuyến đi, giá vẽ, bức ký họa cũ trong một lần về miền biển... Hằng ngày, một phần đời sống của anh diễn ra ở đây, nơi anh ngồi vẽ, viết, đọc, và trầm trở...

Cũng ở đây, có một cái cửa sổ nhỏ, mà anh coi nó như người bạn, một bức tranh sống đầy màu sắc. Nó mang đến cho anh nhiều tâm trạng, khi là sự cằn cỗi như muốn đứt gan ruột trong những buổi chiều mưa, hay sự ngây ngất khi nhìn phố xá nhòe đi trong làn nước. Khi lại là một chút băng khuâng, vơ vẩn. Đôi khi bất chợt, anh bắt gặp những hình ảnh như là một "khoảnh khắc của đời sống" vút qua rất nhanh, thật thú vị. Tuy nhiều lúc phải ôm đầu chịu sự ảm ỉ như óc của tiếng ồn, hay cái gay gắt nắng chiều, xiên nghiêng cửa sổ, nhưng cũng qua nó, thỉnh thoảng lại lọt vào chút hương sắc của đêm, như là đêm nay.

Hương nguyệt quế òa vào phòng đúng lúc Hân đưa xong nét vẽ cuối cùng trong bức phác thảo tranh mình họa cho một tờ báo. Anh uể oải đứng dậy, đến bên cửa sổ đang mở toang. Với Hân, đây là khoảng lặng đầy thú vị trong ngày, một khoảnh khắc yên tĩnh hiếm hoi anh được tận hưởng ở cái con phố suốt ngày ầm ỉ xe cộ. Trận mưa lúc tối vẫn còn để lại trên lòng đường một vài ánh nước, lấp lờ ánh điện yếu ớt của mấy bóng đèn đường. Hân hơi sựng lại, đêm ngoài kia vẫn thế, con đường sang trọng với toàn biệt thự ở một quận trung tâm. Hai hàng cây cổ thụ vẫn trùm lên con phố một khoảng tối âm u, những khoảng tường rào dây leo và sự im ắng đầy sang trọng. Nhưng bất chợt đêm nay, chéo bên kia đường, dưới gốc cây xuất hiện một bóng hình. Một người phụ nữ, cao dong dong, đi đi lại lại như đang trong một cuộc đợi chờ vô định, dễ khiến người ta liên tưởng tới hình ảnh một cô gái ăn sương, dù về ngoài của người phụ nữ không hề giống. Trong ánh đèn nhập nhoạng, Hân vẫn kịp nhìn ra mái tóc dài phủ kín nửa lưng, sơ mi cộc tay bó sát gò lên bộ ngực khỏe khoắn và cái bụng thon, nhỏ gọn, quần tây dài chấm gót. Hân cảm thấy lạ bởi lâu nay khúc đường này chưa từng có những cô gái tìm kiếm khách tình. Một con đường mà theo anh chỉ có thể dành cho bước chân của những mối tình, vì nó êm ả quá, lãng mạn quá. Phải chăng người phụ nữ kia hẹn hò ai? Không phải, bởi ở người phụ nữ này không có dáng vẻ sốt ruột phản ánh tâm trạng đợi chờ một cuộc hẹn được định trước, mà là một sự nhờn nhơ, kiên nhẫn đến kỳ lạ. Người phụ nữ ấy chờ ai? Câu hỏi cứ ám ảnh lờn vờn, khơi gợi sự tò mò trong Hân. Đêm vắng, thỉnh thoảng vài chiếc xe rà rà dừng lại rồi nhanh chóng lao đi. Nhiều chiếc xe vút qua không một cái ngoái đầu. Thì có gì đâu, không vấy bẩn, không phấn son, chỉ là một người phụ nữ đơn lẻ... Có tiếng giục đi ngủ của vợ, một tiếng “cạch” tắt đèn, Hân rời cửa sổ, lòng suy nghĩ miên man...

Là họa sĩ, nhưng Hân ít vẽ. Anh chậm chạp và kỹ. Với Hân, một tác phẩm phải là kết quả của một quá trình quan sát, chiêm nghiệm và sống đến tận cùng cảm xúc. Nó phải bắt đầu từ một sự thôi thúc nội tại, một sự dầy vò, trầm trở đến quặn lòng. Trong các bức tranh Hân vẽ, các bài báo anh viết, cứ luôn bàng bạc, phảng phất nỗi niềm hoài cổ, những vẻ đẹp rêu phong cũ kỹ. Anh khó bắt kịp với dòng chảy mới mà hài lòng với một nhịp sống chậm, lững thững đến sốt ruột. Cũng may anh hành nghề tự do, nay cộng tác với nhà xuất bản này, mai tờ báo nọ, nơi này chút bài, nơi kia bức vẽ, chứ người như Hân chẳng thể đứng ngồi hẫng trong một cơ quan, công ty hay tổ chức xã hội nào. Góc gác sinh trưởng và cái thành phố văn vật nghìn tuổi nơi anh sinh ra và lớn lên như hai dòng sữa văn hóa đã nuôi dưỡng tâm hồn anh, tạo nên tính cách, tư duy và một thị hiếu thẩm mỹ đầy kinh điển và tính chuẩn mực. Hằng ngày, Hân nhờn nhơ nhăm nháp đời sống văn hóa riêng đầy chất “lưu cữu” của mình, quanh quẩn bên cái tủ sách chất đầy những pho sách cổ, chứa những điều uyên bác. Cũng thật lạ, một con người như thế, mà đã có lúc quăng đi tất cả, nghề ngỗng, công việc, danh phận, để đi lang thang, lẩn lộn góc bể chân trời, vừa kiếm tiền, vừa thỏa cái máu thích ngắm nhìn thiên hạ. Lại cũng may, Hân đã làm giàu từ đó. Cái giàu của số phận, chứ không phải nhờ bon chen.

Nhưng bỗng dưng, khoảng một năm nay, tự dưng Hân trở tính!

Bắt đầu là “những lúc vắng nhà đến khó hiểu”, ấy là lời của Liên, vợ anh. Cứ vào buổi chiều là anh “biến”, lúc vài ba tiếng, khi chỉ nửa giờ. Trước nay, anh được tiếng là lành, ít chơi bời, nhậu nhẹt, ăn com nhà, làm việc ở nhà, tiếp khách tại nhà, không đi sớm về khuya. Thế mà giờ đây, anh cứ thoát ần, thoát hiện...

Hân cảm thấy có cái gì rất thiếu sinh khí trong cuộc sống của mình. Một cuộc sống lương thiện, sạch sẽ, nhưng rất nhả vơi. Một chút sang sang về tiền của, một chút sang sang về văn hóa, nhưng mà chả đến đâu. Mà cứ nhàn nhạt, đơn điệu, và buồn tẻ quá. Anh thấy nhớ và khao khát cả mùi tanh tanh từ chợ cá năm nào, mỗi chiều mỗi tối cứ ập vào cửa sổ căn phòng trọ tồi tàn thời sinh viên. Thèm cảm giác sương run rẩy lúc cầm được đồng tiền bán mớ quần áo cũ ở chợ trời, sự hồi hộp khi đi tìm một địa chỉ rất mơ hồ của cô gái mới quen theo kiểu rất qua đường. Anh muốn đi tìm cái không khí ấy, ở một con hẻm, một khu chung cư ở quận 4 năm nào, vì đây là đời sống, dù đắng cay, bần hàn. Nhưng tất cả đã lùi xa! Hân lúc này đã là một Hân sang trọng, có những thói quen sang trọng, có cái ái ngại của người sang trọng. Nhưng nỗi buồn thì vẫn thế, vẫn là những xúc cảm của thuở hàn vi. Thế là anh chỉ biết làm những chuyện “giang hồ vật”, lê la vật, một vài chỗ ngồi có cả người sang, kẻ hèn, người đứng đắn, hay gái làng chơi. Anh thích nhìn ngắm họ. Với phụ nữ, bên cạnh cái nhìn bản năng của một gã đàn ông, anh còn có cái nhìn của một người “thăm dò địa chất”. Hân thích chuyện trò, đôi lúc anh lân la lại gần các cô gái, cũng kiểu như thế, như là một cuộc phiêu lưu, khám phá, tìm hiểu thân phận người đời.

Thế cho nên, suốt mấy ngày sau đó, bóng hình người phụ nữ dưới đường kia cứ cuốn hút Hân, lờn vờn trong đầu Hân. Rất nhiều tối, từ bên cửa sổ, Hân bồn chồn nhìn xuống, thấy người phụ nữ đi lại nhón nhơ, trong đầu anh lại quất quay bao câu hỏi. Hân muốn xuống quá, nhưng ngại quá, cứ nhùng nhằng, nửa thèm nửa sợ. Đã có lần anh bước xuống đến nửa cầu thang, rồi khựng lại, quay lên. Một buổi tối đi phố về, thấy cái bóng ảm hiện thấp thoáng dưới gốc cây bên đường, sự tò mò khiến anh bước tới, lẽ ra rẽ phải về nhà thì anh mạnh bạo vượt qua ngã tư, nhưng đi tới rồi lại quay lui. Sự cảm dỗ có phần nhục dục, sự tò mò mang tính khám phá, cái ám ảnh đạo đức về thanh danh, về thân phận, và bao nỗi ám ảnh khác cứ dày vò anh. Hân bỗng thấy bức với chính mình, chán chường với chính mình.

Đêm nay người phụ nữ kia không đến.

Lại đêm nay, người phụ nữ kia không đến.

Rồi nàng lại đến, lại mái tóc dài ngoe nguẩy đứng chờ, đi đi lại lại đến tận nửa đêm...

Chẳng biết từ lúc nào, cứ như là một thói quen, vào lúc có mùi hương nguyệt quế theo cơn gió nhẹ chui vào căn phòng, là Hân lại nhìn ra ngoài, lại trông ngóng và nghĩ ngợi. Mỗi khi nhìn gốc cây trống vắng, anh lại cảm thấy một sự thiếu vắng nào đó, trống trải nào đó...

Cho đến một đêm cuối năm tới trời. Đêm ba mươi Tết!

Trước lúc giao thừa, vào cái thời khắc chuyển giao khiến người ta cảm nhận rất rõ linh thiêng của không gian, thời gian, Hân muốn xuống đường để được cảm nhận, được hít thở gần hơn hơi thở của đất trời trước lúc bước sang năm mới. Anh đi dạo phố. Đêm tĩnh lặng, phố không một bóng người. Chỉ có ánh đèn nhợt nhạt hắt xuống từ vài cái bóng đèn đường đỏ quạch. Thoang thoảng mùi nhang nhè nhẹ đưa xuống từ mâm cúng giao thừa trên ban công nhà ai. Mùi nhang, đêm tối, sự tĩnh lặng trong không gian hoang vắng khiến Hân ngây ngất trong một sự tưởng tượng về một thế giới tâm linh nào đó. Anh chột sống lại, không tin vào mắt mình: dưới góc tối chỗ gốc cây, có một người đứng yên như một bóng ma. Chính người phụ nữ ấy, người đã tồn tại trong nỗi ám ảnh, sự thắc mắc, nỗi khát khao khám phá của anh bấy lâu. Rất gần anh, đang nhìn anh, nở nụ cười với anh, như một lời mời gọi, một sự níu kéo. Bỗng Hân thấy sợ. Hân nghi ngờ cái lúng liếng dĩ thừa kia, cho dù là một cái lúng liếng có vẻ nhà nghề. Nhưng đến nỗi phải đi kiểm khách tình ngay vào cái thời khắc thiêng liêng thế này, hoặc là người điên, hoặc chắc hẳn

phải vì một lý do rất đặc biệt nào đó, không thể chỉ vì tiền!

Hân rất mê tín, hay kiêng kỵ. Bởi thế cái tấm thân đầy quyền rũ kia không gọi được trong anh một chút gì nhục cảm. Anh không thể nghĩ tới một cuộc mua bán thể xác vào đêm ba mươi Tết thế này. Nhưng Hân không thể bỏ qua. Đã nhiều lần anh dùng dằng đi lên đi xuống và cuối cùng đã tự cưỡng lại được mình, nhưng lần này... Và anh bước đến.

Trên ghế đá trong công viên không xa con phố và gốc cây ấy, Hân ngồi bên người phụ nữ, giữa cái hoang lạnh của đêm...

- Anh đừng tưởng tôi là một gái làng chơi, tôi chưa từng là gái điếm. Nhưng đêm nay, tôi muốn bắt đầu từ đêm nay, sẽ là lần đầu tiên tôi đi khách!

- Không phải mãi đến bây giờ, tôi mới biết cô. Tôi biết cô từ lâu. Cô không việc gì phải giấu. Phải, tôi đã nhìn thấy cô, rất nhiều đêm rồi, dưới gốc cây tầm tới ấy.

- Vâng, đúng vậy! Tôi đã đứng chờ những người đàn ông, nhưng không phải là đứng chờ những người đàn ông, mà để chờ... một người đàn ông. Với anh đêm nay, tôi muốn kể, vào một đêm như thế này, khi mọi nhà đều hạnh phúc xung quanh cái bàn có trái khế với một bình hoa đẹp, với những đĩa bánh ngọt đầy màu sắc, những lời chúc tụng ngọt ngào, thì tôi và anh, hai kẻ xa lạ lại gặp nhau ngoài đường, một cách rất trớ trêu, lại ngồi với nhau ở trong công viên vắng lặng này, như hai kẻ lạc loài. Tôi biết ơn anh, nên anh hãy tin những gì tôi nói đây là thật. Tôi biết đàn ông các anh hay chơi bời, nghe những gì gái làng chơi nói về đời riêng như nghe một công thức bịa đặt, rất giống nhau. Hoàn cảnh nào cũng đau thương, bi lụy. Nhưng đêm nay ở đây, không phải là trên giường trong khách sạn...

Và người phụ nữ nức lên, những giọt nước mắt tuôn lũ chã. Như một phản xạ bản năng, Hân rút khăn lau những giọt nước trên khuôn mặt đau khổ ấy.

- Nhà ông ta ở phố ấy, cái biệt thự đối diện góc cây tôi đứng nhiều đêm. Chuyện dài, tôi chỉ muốn nói ngắn gọn rằng đây là người đàn ông của đời tôi, là niềm mê mẩn hạnh phúc và cũng là nỗi hận tột cùng của đời tôi. Tôi đã từng làm nô lệ cho ông ta, có thể chết vì ông ta và cũng có thể giết chết ông ta!

Thế chị đứng trước nhà ông ta làm gì trong suốt nhiều đêm như thế?

- Là để trả thù ông ta, để ông ta nhìn thấy tôi như một cái gai, chỉ việc nhìn thấy tôi cũng đã làm ông ta nhức nhối. Tôi muốn ông ta nhìn thấy tôi như một gái đứng đường... Tôi muốn cứa vào con tim ông ta. Để ông ta hiểu rằng, dù đang sống ở đâu, trong cái tổ ấm yên ổn nào, đã cố tình chạy trốn tôi bằng mọi cách, đã thành một quan chức thành đạt, đã có danh vọng, tiền tài, đã nhiều lần xuất hiện trên ti vi để nói chuyện, để rao giảng, đã cố muốn cắt đứt với quá khứ thì ông ta cũng không thể nào quên được tôi ra khỏi cuộc đời mình như mong muốn. Nghe ra tôi ác quá phải không, nhưng giá anh biết được những gì ông ta gây ra cho tôi, đã quên tôi ra đường thế nào, thì anh mới hiểu, những cái ác có mùi đạo đức, những cái ác có vị ngọt ngào có thể đẩy cuộc đời người ta đến tận cùng của số phận.

Hân không muốn nghe, không cần nghe cũng lờ mờ cảm thấy câu chuyện đời, cái sự bức bối, nỗi đau và niềm uất hận đến tột cùng của người phụ nữ mà anh đang ngồi bên. Anh cứ lặng đi, một nỗi buồn trĩu nặng đè lên ngực. Anh cảm thấy bất lực, một cảm giác vừa kinh sợ, vừa thương xót.

- Anh hãy đi với tôi đêm nay, tôi chưa từng đi khách, nhưng đêm nay tôi muốn làm một cuộc "đỏ đen" với số phận. Thực ra vào cái đêm cuối năm thế này thì thật khó mà có một người đàn ông ra đường tìm gái. Tôi tự nhủ, nếu đêm nay mà gặp một người đàn ông chịu đi với mình, thì có nghĩa là đời tôi sẽ được định đoạt theo hướng đó. Còn nếu không... Thôi, anh hãy đi với tôi đêm nay, như là một sự "mở hàng" đầu năm cho một cuộc làm nghề... Tôi biết khi anh đến gần tôi dưới gốc cây cũng là lúc ông ta vừa thấp xong nén nhang cúng trời phật, tổ tiên, cầu cho một năm mới an khang thịnh vượng. Tôi biết lúc ấy cũng là lúc ông ta đứng nhìn tôi, thấy tôi từ sau bức rèm, bên cửa sổ. Cái bóng đàn ông bụng phệ phệ phịch,

lờ mờ sau bức rèm cũng đã nhìn tôi từ nhiều đêm như anh. Nhưng đêm nay là đêm ông ra nhìn tôi lâu nhất, và thấy tôi đi với một người. Tôi không muốn cái việc ông ta nhìn thấy chỉ là hình ảnh, mà là một sự thật. Tôi sẵn sàng đốt cháy cuộc đời mình.

Hân như muốn rũ ra. Như vừa gặp một cơn bão táp quất vào mặt. Ôi chao cuộc đời, còn có gì thấm thương và khôn nạn hơn như thế!

- Em hãy cầm lấy tờ năm trăm ngàn mới này, anh định để lì xì cho người mình gặp đầu tiên trong buổi sáng mừng Một Tết, với hy vọng là sẽ mang đến may mắn tài lộc trong năm mới. Anh không cần gì ở em, chỉ cần em nhận nó, coi nó không phải là tiền bán mua, mà là đồng tiền của một sự chia sẻ. Anh...

Tự nhiên Hân buột miệng đổi cách xưng hô. Anh định nói tiếp thì bị bàn tay người phụ nữ chặn ngang miệng.

Thôi, anh hãy cất cái đồng tiền sạch sẽ ấy đi. Cầm tiền của anh mà anh không làm gì em thì đây không phải là một sự mở hàng may mắn. Sẽ không mang lại điều gì cả. Cho em tiền thế này là anh giữ được đạo đức của mình; nhưng em không cần sự ban phát dưới vẻ đạo đức ấy. Thế có nghĩa là anh không mua, cũng có nghĩa là em chưa bán. Em cần gì cái sự xót thương xa xỉ ấy. Anh hại em, làm em xui cả năm thì có... Thôi, dù sao thì cũng cảm ơn anh, đã cho em một đêm cuối năm thế này. Chúc anh không phải chỉ một năm mới, mà là một cuộc đời vừa đủ sự an lành. Em đi đây.

Hân chưa kịp định thần thì người phụ nữ bật đứng dậy, nhẹ như một bóng ma, bước vội ra khỏi công viên, rồi chạy thật nhanh và mất hút về phía cuối đường. Anh bản thân nhìn theo cái bóng ma ấy với những ý nghĩ nặng nhọc về sự trả thù và niềm uất hận của phụ nữ, về sự trần trụi dưới lớp vỏ đẹp đẽ của mỗi cuộc đời. Cái lão bụng phệ vẫn đứng nép sau bức rèm cửa nhìn xuống đường kia có gì khác anh? Anh và lão, ở một mặt nào đấy, về tiền của, đều là những con người của một đẳng cấp, có những giá trị nhìn thấy và không nhìn thấy. Có cái khoảng phía sau cuộc đời cũng ấm áp những điều cay nghiệt, tuy có thể ở những hoàn cảnh và mức độ khác nhau. Hân chợt nghĩ về những gì đã đi qua đời anh, có không nhỉ một người phụ nữ vì anh mà tự thiêu đốt cuộc đời mình? Hình như là có một lần nào đó, anh đã làm một người phụ nữ điêu đứng, nhưng không phải vì một sự nhẫn tâm, mà vì một cách ứng xử vô cùng tử tế, chính sự tử tế ấy đã làm khổ người ta và sau đó, làm khổ luôn cả anh. Để rồi anh phải trở nên tàn nhẫn...

Hân cứ ngồi mãi với tâm trạng của một kẻ bị lạc giữa đồng không mông quạnh. Rồi uể oải đứng dậy, chập choạng bước đi trong một niềm hoang mang vô định. Anh cứ đi như thế rất lâu, con đường mờ mờ sáng hiện ra, nhưng buổi sáng mừng Một Tết chưa bắt đầu.